

عنوان مقاله:

بررسی تاریخ بیهقی از منظر اعتبارسنجی

محل انتشار:

نهمین همایش ملی متن پژوهی ادبی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

محمدرضا حاجی آقابابایی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه علامه طباطبایی

خلاصه مقاله:

یکی از پرسشهایی که در مواجهه با کتاب تاریخ بیهقی با آن رو به رو میشویم، آن است که آیا تمامی مطالبی که در این کتاب آمده است، دارای اعتبار تاریخی است و میتوان به آنها استناد کرد و یا آن که لازم است با بهره گیری از شیوه های گوناگون به بررسی مطالب کتاب پرداخت. عده ای از پژوهشگران، بیهقی را در بیان این سخنان، صادق دانسته اند. بیهقی نیز در جای جای کتاب خود، سعی در باورپذیرکردن مطالب کتاب دارد. وی مدعی است که مطالب کتاب را یا خود دیده است و یا از مردی ثقه آن را شنیده است، در حالی که با مطالعه ی تاریخ بیهقی به نکات ابهام آمیز فراوانی در این زمینه برمیخوریم. مطالبی در کتاب آمده است که راوی مشخصی ندارد و قطعا خود بیهقی نیز شاهد آن موارد نبوده است. بیهقی با قلم سحر خود به روایت تاریخ پرداخته است و ذهن خواننده هنگام خواندن تاریخ بیهقی، به طور ناخودآگاه درگیر فرم و شکل ارائه مطالب میگردد و فرصت تفکر از او ستانده میشود و علاوه بر شیوایی متن، تاکیدهایی مکرر بیهقی بر صداقت در بیان مطالب، خواننده را از نقد و تحلیل مطالب باز میدارد. در این مقاله با بررسی چند روایت از تاریخ بیهقی نشان داده شده است بخش هایی از آنچه در این کتاب آمده است فاقد اعتبار تاریخی است و بیش از آن که بیانگر واقعیت باشد، برخاسته از ذهنیت نویسنده ی کتاب است.

کلمات کلیدی:

تحلیل متن، اعتبار سنجی تاریخی، تاریخ بیهقی، ابوالفضل بیهقی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1245486>

